

Garmanns sommer

Af Stian Hole
Høst & Søn 2006

Mary Fonden

Skab læseglæde

Vi anbefaler, at I arbejder med bogen over tre uger. Læsegruppen mødes to gange om ugen. Tre af gangene læser I bogen. Hver læsning er forskellig – se ”Huskesedler til oplæsning” i faghæftet.

Boghæftet er til inspiration. Vær opmærksom på børnegruppens nysgerrighed og energi ift. den enkelte bog. Styrk dialogen med børnene, og lav aktiviteter, som bygger videre på deres interesser. Bogen danner afsæt for samtalen, men må aldrig være en begrænsning for dialogen.

Før I går i gang med at læse

Nogle børn har brug for at spore sig ind på bogen, inden I åbner den. Det kan I gøre ved, at de møder og bruger bøgernes ord og begreber gennem sanselige aktiviteter og dialog.

- Print et billede af et årshjul, hvor man kan se måneder og årstider. Tal om, hvor på året I er nu. Hvornår havde I sommerferie? Hvornår startede I i skole? Hvilken årstid var det ved skolestart? Hvornår slutter sommeren, og hvornår begynder efteråret? Hvordan kan man se det på naturen? Hvornår bliver det vinter? Hvad glæder I jer til, når det bliver vinter? Hvilken årstid har børnene fødselsdag?
- Se på bogens forside og præsenter Garmann for børnene: Garmann er 6 år og skal snart i skole. Tror I, Garmann har sommerfugle i maven? Hvad tror I, han er nervøs for? Hvad tror I, han glæder sig til? Havde I også sommerfugle i maven, da I skulle starte i skole? Hvad glædede I jer mest til?

Lille note til den voksne

Bogen er en del af LæseLegs nye sammenhængsforløb mellem børnehave og skole/SFO. Temaet 'Sommerfugle' kredser i alle de valgte bøger om tre billeder:

- **Forvandling:** Fra puppe til sommerfugl - fra børnehavebarn til skoleelev.
- **Mangfoldighed:** Sommerfugle findes i mange former og farver – det samme gør børn.
- **Nervøsitet:** 'Sommerfugle i maven' - at kunne italesætte de ting, barnet er nervøs for i overgangen.

Dette boghæfte er henvendt til skole/SFO. Andre boghæfter i serien er tænkt til brug i såvel dagtilbud som skole/SFO.

Gode ord

Begynd altid med at spørge børnene, om nogen af dem kender ordet og kan fortælle, hvad det betyder.

1. Krympe

Kog et stykke uldstof i en gryde og se, hvad der sker med det. Du kan også lave nogle prøver på forhånd. Måske har børnene erfaring med trøjer, der er blevet kogt, eller andet der er krympet. Kan mennesker krympe?

2. Rollator

Måske kan I låne en rollator og prøve den - eller se et billede af en. Måske kender børnene en oldemor eller en gammel nabo, der bruger rollator.

3. Ler

Ordet kan betyde flere ting. Man kan lave ting i ler, men det kan også være et andet ord for at grine.

4. Bugnede

Tanterne jubler over den bugnende have. I kan lave en bugnende skål med frugt eller se billeder af et æbletræ, der bugner med æbler.

5. Turné

Hvem tager på turné? Hvad laver Garmanns far, når han er på turné?

6. Gebis

Hvis det er muligt, så vis et gebis. Det kan være skoletandlægen har et, I kan låne. Eller find et billede af et gebis. Hvorfor får gamle mennesker nogle gange gebis? Kender I nogen, der har et gebis?

7. Løsne

Medbring et syltetøjsglas, og lad børnene prøve at løsne låget og stramme det igen.

8. Rynke

Prøv at rynke panden.

9. Orkestergraven

Far sidder hver aften i orkestergraven. Er det, fordi han er død? Hvad er det for en grav, orkesteret sidder i? Se billeder af en orkestergrav.

10. Omfavne

Prøv at omfavne hinanden. Kan I godt lide at blive omfavnet? Husk, man gerne må sige nej, hvis man ikke kan lide at blive omfavnet.

Kreative aktiviteter

Samtale om illustrationer

- Se på illustrationen med mariehønen på Garmanns næse. Far siger, at mariehøns betyder lykke. Garmann ønsker tre ting. Hvad vil I ønske?
- På en illustration ser man Garmanns søstre uden fortænder, og på næste illustration ser man en af tanternes gebis i et glas med vand. Hvorfor er det så vigtigt for Garmann at tage nogle tænder? Hvornår og hvorfor tager man sine tænder? Har I allerede prøvet at tage tænder? Kender I nogen, der har? Kender I også nogle ældre mennesker med gebis?
- Se på illustrationen med vinter. Hvorfor er tante Ruth bange for vinter, mens Garmann elsker vinter? Hvilken årstid kan I bedst lide? Hvorfor?

Spørgsmål til bogsamtale

1. Var der noget, du godt kunne lide i fortællingen?
2. Var der noget, du ikke kunne lide ved fortællingen?
3. Var der noget, der undrede dig?
4. Var der mønstre, du lagde mærke til? Var der noget, du kom til at tænke på, som minder om andre bøger og film?

Hvis der er brug for at hjælpe samtalen på vej, kan du spørge til mere konkrete ting. Nogle børn kan have brug for at pege på bogens illustrationer, som svar på spørgsmål.

- Hvem er de gamle tanter? Har du gamle tanter eller oldeforældre? Hvordan kan man se, at de er gamle?
- Se på illustrationen, hvor Garmann står med den pakkede skoletaske og ser ud ad vinduet. Hvad tror du, han tænker på? Er han mon bange for noget? Var du nervøs for at starte i skole/SFO? Hvorfor? Hvordan har du det nu?

Musikalske aktiviteter

- Syng og lyt til: *Vi voksne kan også være bange.*
- Syng og lyt til: *Barndommens land.*

LæseLeg derhjemme

- Alle er bange for noget. Opfordr barnet og forældre til at tale om, hvad der kan gøre dem bange. Kan de huske, hvad de var nervøse eller bange for, inden de skulle starte i skole?
- Opfordr forældrene til at finde billeder fra deres første skoledag og tal om, hvad barnet evt. har været bange for, og hvordan det går nu.

Brug bogen i andre fag:

- Tanternes rynker ligner årringe på et træ. Tag en skive af træ med i klassen. Tæl årringene og tal om, at de viser, hvor mange år træet har groet.
- Lav i fællesskab fire årstids-collager og brug evt. ord fra bogen, som kan limes på. Tal også om årets gang i skolen.
- Gå i skoven eller rundt i skolens nærområde, og lav efterfølgende et herbarium eller en udstilling med årstidens blomster og blade. Brug evt. apps og fagbøger til at slå nogle af planterne op. På nettet er der meget inspiration, hvis I søger på herbarium.

Skriv og tegn en bog

- Lad børnene lave deres egen bog om deres sommer fx 'Amirs sommer' med billeder og tegninger fra sommerferien eller dagene inden de startede i skole/SFO. Måske kan de tegne og børneskrive om deres familie, skoletasken, første skoledag. De kan også klippe billeder ud og sætte ind. Hvis skolen/SFO'en har taget billeder fra første skoledag, kan I printe dem ud til børnene.

Ord til at gentage

Garmann synes, at blomsterne har navne som gamle damer. Prøv at sige ordene i kor - eller gå rundt imellem hinanden, mens I siger dem på 'robotsprog' stavelse for stavelse. I kan også klappe eller hoppe dem.

Visualisér meget gerne de forskellige blomster, så ordene bliver meningsfulde for børnene.

- Gladiolus
- Lobelia
- Georginer
- Krysantemum
- Tagetes
- Petunia

Bogklog

Bogklog er spørgsmål, der fungerer som oplæg til små samtaler, hvor I sætter fokus på forskellige aspekter ved bogens ord. Formålet er at bidrage til, at ordet lagres i børnenes ordforråd. Leg bogklog som afslutning på arbejdet med bogen.

1. Hvad er antonymet til "gammel"?
2. Hvad er antonymet til "blød"?
3. Hvorfor har Garmann seks hjemmestrikkede huer med kvast?
4. Find et synonym til "ler".
5. Vis, hvordan man sniger sig.
6. Hvad ville du ønske, hvis du kunne ønske tre ting?
7. Forår, sommer, efterår og vinter kan man med ét ord kalde...?
8. Hvor mange klap er der i kry-san-te-mum?
9. Bi, mariehøne og myg kaldes med et ord...?
10. Kan du huske andre dyr/insekter, der bliver nævnt i bogen?
11. Hvad er antonymet til "rynket"?
12. Kælkebakke er et sammensat ord. Hvilke to ord?
13. Hvad er antonymet til "høj"?
14. Er "bange" det samme som "nervøs"?
15. Snerydning er et sammensat ord. Hvilke to ord?
16. Hvorfor kan tante Augusta ikke huske noget?

Bøger jeg kender-bog

Giv hvert barn sin egen notesbog. Den kan bruges som evalueringsredskab, dialog-starter samt i overgange. Det er sjovt for børnene at se tilbage på, hvad de har læst.

1. Indsæt et lille udprint af bogforsiden
2. Giv bogen stjerner
3. Tegn en tegning